

Våren 2020

Onsdagen den 26 februari kl. 17.00-18.30

På Postmuseum Konferensrummet

Kl. 17.00-17.30 Samling

Kl. 17.30-18.30 Träff med Bältesspännarna

Onsdagen den 25 mars kl. 17.00-18.30

På Postmuseum Konferensrummet

Kl. 17.00-17.30 Samling

Kl. 17.30-18.30 Årsmöte+ 5-minutare

Onsdagen den 29 april kl. 18.00-19.30

Kl. 18.00-19.30 På Philea, Svartensgatan 6, Södermalm

Ingvar Norelius: Om Nora Bergslags Järnväg

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Annonspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr,

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.

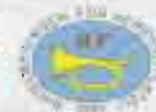
Årsavgiften

Observera att årsavgiften för 2020 är 160 kr hos Hembygdsfilatelisterna.

Detta bestämdes vid årsmötet 27 mars 2019, paragraf 14. Vi har felaktigt hållit fast vid noteringen 150 kr i den senaste tidskriften. Betalning sker som vanligt, enklast till pg 98 86 28-4. /Kassören

ISSN 2001-5208

Tidskrift för hembygdsfilateli Årgång 37

Hembygds filatelisten

Nr 1 2020

Innehållsförteckning	sid
Riksföreningen för Hembygdsfilateli	1
Ordföranden har ordet	2
<i>Anders Bock</i>	
Kallelse till årsmöte 2020	3
Verksamhetsberättelse	4
Balans-och Resultaträkning	7
Förslag till Budget 2020	8
Motion 1	9
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Motion 2	10
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Huddinge, Huddungeby, Huddingeby	11
<i>Giselher Naglitsch</i>	
Wendel – Wendelsby-Wendelsstation och Knyppplan	15
<i>Giselher Naglitsch</i>	
Postväskbefordran på linjen Ängesdal-Vallenäs i Tärna	19
<i>Olov Fägremo</i>	
Aktuellt om SDB – Stämpeldatabasen-2020	20
<i>Hans Aldenbrink</i>	
Medlemsändringar och nya medlemmar	20
Vårens program	22

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Riksförening inom Sveriges Filatelist-Förbund
Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
11429 Stockholm
0708-490639
anders.bock@comhem.se

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9, 5tr
16444 Kista
070-3780011
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Seminariegatan 22 A
79136 Falun
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13, 4tr
18160 Lidingö
08-7660185, 070-3702503
kk.karlsson@comhem.se

Ledamot

Ingvar Norelius
Vänortsstråket 1 B
19161 Sollentuna
08-356574
ingvar.norelius@gmail.com

Suppleanter

Inge Johansson
Sibeliushöjden 40
16472 Kista
070-4616968
nutte2004@hotmail.com

Göran Heijtz
Box 19541
10432 Stockholm
070-7108360
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Sten Lagerholm
Höganäsvägen 14
12153 Johanneshov
070-4960212
sten_lagerholm@hotmail.com

Webbredaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15. 2tr
11827 Stockholm
08-6424048
gunnar@smps.se

Material till nästa nummer kan
skickas till redaktören.

Manusstopp för nästa nummer:
20/3 (nr 2)

Vår webbsida & e-post:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift är för närvarande
160 kronor. Obs! Höjd avgift
Föreningens Plusgiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

Anders Bock

En rad läsare har hört av sig när det gäller de nya stämplarna som bara innehåller texten PostNord och datum utan ortsangivelse, sådana stämplor som vi har kallat "ortsnamnlösa". Innan jag publicerar den utlovade listan över orter som fått sitt namn borttaget och som är inrapporterade, vill jag ha ytterligare hjälp av er medlemmar. Fortsätt att rapportera in de "ortnamnlösa" stämplor ni känner till. Skriv ett mail till anders.bock@comhem.se

Sedan många år tillbaka har vi hembygdsfilatelisterna i Storstockholsområdet samlats på Postmuseum sista onsdagen i varje månad, januari – april och september november. Vi har fått ta del av intressanta föredrag. Tanken har också varit att dessa föredrag ska kunna publiceras som artiklar i vår tidskrift. I början av januari kom ett brev från Postmuseums ledning där man meddelade att man fr.o.m. 1 april i år höjer avgiften för den lokal vi lånar från 500 kronor per gång till 2.500 kronor per gång. Kostnaden skulle då bli sammantaget 17.500 kronor per år i stället för som nu 3.500 kronor. Efter ett personligt möte med Postmuseums ledning framgick att förhandlingsutrymmet att få avgiften minskad är näst intill obefintligt. Att acceptera en höjning av avgiften i den här storleken är orimligt för oss. Därför har vår styrelse beslutat att lämna Postmuseum som möteslokal från och med den 1 april i år.

Vad som kommer att hända i höst är i skrivande stund oklart. Att det finns ett intresse bland hembygdsfilatelisterna i Storstockholm att träffas är klart. Om det vittnar närvaron vid våra möten som under 2019 har varit mellan 11-25 medlemmar. Däremot är det orimligt att bara en liten del av våra ca 330 medlemmar som har möjlighet att delta i mötena på Postmuseum ska belasta föreningens ekonomi med en mötesavgift på 17.500 kronor per år.

Vid vårens sista möte onsdagen den 29 april har vi fått förmånen att träffas i auktionsfirman Phileas lokaler på Svartensgatan 6, Södermalm. Ingvar Norelius håller då föredrag om "Posten kring Nora Bergslags Järnväg". Observera att mötet börjar kl.18.00.

Sist men inte minst vill jag påminna om årsmötet den 25 mars på Postmuseum. Till årsmötet har inkommit två motioner (se annan plats i tidskriften). Det är viktigt att du kommer och gör din röst hörd. Det är årsmötet som avgör om respektive motion ska bifallas eller avslås.

Kallelse till årsmöte 2020

Årsmötet äger rum onsdagen den 25 mars 2020 klockan 17.30 på Postmuseum Stockholm

§1 Årsmötets öppnande

§2 Val av ordförande för årsmötet

§3 Val av sekreterare för årsmötet

§4 Val av två justerare tillika rösträknare att med ordföranden justera årsmötesprotokollet

§5 Fråga om årsmötet är behörigen utlyst

§6 Fastställande av dagordning

§7 Framläggande av verksamhetsberättelsen för 2019

§8 Framläggande av den ekonomiska rapporten för 2019

§9 Föredragning av revisionsberättelsen

§10 Fastställande av resultat- och balansräkning för 2019

§11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2019

§12 Behandling av inkomna skrivelser och motioner

- Förslag till namnbyte till Riksföreningen för Hembygdsfilateli och Posthistoria

- Förslag att Hembygdsfilatelisterna från och med årsskiftet 2020/2021 ersätts av ett elektroniskt nyhetsbrev för information av kortvarigt intresse och en Årsbok för artiklar och forskningsbidrag

§13 Fastställande av budget för 2020

§14 Fastställande av årsavgift för 2021

§15 Val av ordförande för tiden till årsmötet 2021

(f n Anders Bock)

§16 Val av två styrelseledamöter för tiden till årsmötet 2022

(f n Alf-Göran Arneholm och Gunnar Lithén)

§17 Val av två suppleanter för tiden till årsmötet 2021

(f n Göran Heijtz och Inge Johansson)

§18 Val av två revisorer för tiden fram till årsmötet 2021

(f n Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh)

§19 Val av revisorssuppleant för tiden till årsmötet 2021

(f n Tommy Révai)

§20 Val av valberedning för tiden till årsmötet 2021

a) sammankallande ledamot (f n Åke Persson)

b) två övriga ledamöter (f n Jan-Olov Edling, Leif Ledmyr)

c) en suppleant (f n Hans-Ove Aldenbrink)

§21 Information om Postmuseum

§22 Övriga frågor

§23 Årsmötet avslutas

RIKSFÖRENINGEN FÖR HEMBYGDSFILATELI (HEMBYGDSFILATELISTERNA) - VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Räkenskapsår 2019-01-01 – 2019-12-31.

1 VERKSAMHETEN

1.1 Allmänt om verksamheten

Årsmötet hölls på Postmuseum onsdagen den 27 mars 2019.

Styrelsen har därefter haft följande sammansättning:

Anders Bock (ordförande), Gunnar Lithén (vice ordförande), Kent Karlsson (sekreterare), Alf-Göran Arneholm (kassör), Ingvar Norelius (ledamot).

Suppleanter har varit Inge Johansson och Göran Heijtz.

Adjungerade: Sten Lagerholm (redaktör) och Gunnar Zetterman (webb redaktör).

Revisorer har varit Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh samt revisorssuppleant Tommy Revai.

Valberedningen har utgjorts av Åke Persson (sammankallande), Jan-Olov Edling och Leif Ledmyr, och som suppleant Hans-Ove Aldenbrink.

Årsavgiften under 2019 har varit 150 kronor.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 9 protokoll-förda sammanträden.

Tidskriften **Hembygdsfilatelisten** har utkommit med fyra nummer under 2019. Sten Lagerholm har, som ny redaktör, på ett förtjänstfullt sätt ordnat artiklar och redigerat tidskriften.

Föreningens hemsida sköts av Gunnar Zetterman och har byggts ut under året.

Föreningsmöten har arrangerats:

Den 30 januari berättade Arne O Olsson om "Järnvägen Jönköping - Gripenberg".

Göran Heijtz och Peter Lorentzon från expertrådet informerade den 27 februari om "Falska och förbättrade stämplat".

Årsmöte hölls den 28 mars på Postmuseum och då informerades om Stämpeldatabasen.

Vårsäsongen avslutades den 24 april med att Göran Heijtz berättade om de samlingar med hembygdsanknytning som ställs ut på Stockholmia 2019.

Höstsäsongen inleddes den 25 september med att Hans Magnusson visade "Vykort från Stocksund".

Den 30 oktober gav Sten Lagerholm exempel "Udda stämplat".

Höstsäsongen avslutades den 27 november med "Fem minutare" av fyra medlemmar. Ola Fägrems: "Lyckseles hantering av värdepost", Ingvar Norelius: "Det var bättre förr... Nora Bergslags Järnväg", Leif Bergman: "Vårby postadress Stockholm" och Göran Heijtz: "Engelska kanalen till Luleåälven".

Totalt deltog 113 (102) medlemmar i våra möten under 2019 (2018), med ett snitt på 16 (15) stycken per möte.

Arkivet, vad som kvarstår att sortera av Lundeavalls material är A, B och C-län vilket kommer att göras under 2020 för att sedan auktioneras ut till medlemmarna.

1.2 Väsentliga händelser

Stämpeldatabasen utvecklades vidare i Jönköpings Posthistoriska Förening (JPF) regi och presenterades på Stockholmia 2019 i samarbete med vår förening.

2 MEDLEMSINFORMATION

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets slut 326 betalande, en nettoökning med 13 mot föregående år. Vi fick 29 nya medlemmar under året. Föreningen har två hedersmedlemmar, Gustaf Ankarcrone, hedersordförande och Göran Heijtz.

Hembygdsfilatelisterna är fortfarande den största riksföreningen inom Sveriges Filatelistförbund.

3 FRÄMJANDE AV ÄNDAMÅLET

Riksföreningen för Hembygdsfilateli är en ideell organisation med syfte att främja samlande och sprida kunskap, att främja forskning och utredningsverksamhet, att främja publiceringsverksamhet, att främja utställningsverksamhet, att sammanföra samlare och förmedla kontakter och att i övrigt verka för hembygdsfilatelins fromma.

Vi har främst bedrivit verksamheten på våra föreningsmöten samt deltagit vid större frimärksutställningar eller frimärkssträffar.

4 FLERÅRSÖVERSIKT

Nedan följer en redovisning av några ekonomiska poster för åren 2015 – 2019. Styrelsen för Riksföreningen för Hembygdsfilateli (Hembygdsfilatelisterna) hänvisar i övrigt till avlämnat årsbokslut.

År	Medlemsavgifter	Resultat/kr	Likvida medel/kr
2015	36 900	-	157 743
2016	44 780	+ 3 357	156 529
2017	50 010	+ 8 348	170 132
2018	46 460	- 4 481	165 431
2019	48 010	+ 9 272	172 323

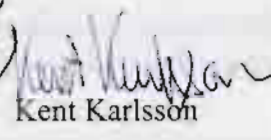
5 RESULTATDISPOSITION

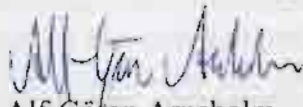
Styrelsen förslår att summa eget kapital 159 738 kronor balanseras i ny räkning.

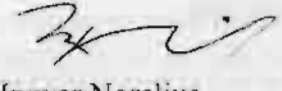
Stockholm den 30 januari 2020

 Anders Bock

 Gunnar Lithén

 Kent Karlsson

 Alf-Göran Arneholm

 Ingvar Norelius

Vår revisionsberättelse lämnas till årsmötet.

J-O Brandt

Bengt E Lindbergh

Hembygdsfilatelisterna 2019

BALANSRÄKNING 2019-01-01

Tillgångar	
Kassa	0,00
Plusgiro	51 065,64
Bank	6 285,56
Värdepapper	14 972,03
Kundfordringar	3 000,00
Förutbetalda kostnader	500,00
Summa Tillgångar	175 823,23

Eget kapital och skulder

Eget kapital	
Vid 2018 års början	154 947,02
2018 års resultat	-4 481,02
Årets resultat	9 272,23
Summa eget kapital	159 738,23

Skulder

Förskottbetalda avgifter	16 085,00
Förfallna byror	0,00
Övriga skulder	0,00
Summa skulder & EK	175 823,23

"Räntevinstskatter"

Beskrivning	2018-12-31	2019-12-31	Förändring	Kassa
Bank	5 285,56	6 285,56	0,00	0,00
Värdepapper	14 686,47	14 972,03	-193,77	0,00
Summa			-193,77	0,00

RESULTATRÄKNING 2019-01-01 - 2019-12-31

Intäkter		Budget 2019
Medlemsavgifter	48 010,00	43 500,00
Auktionsintäkter	0,00	1 000,00
Annonsintäkter	3 000,00	2 300,00
Försäljningsintäkter	0,00	0,00
Ränteintäkter	-193,77	-800,00
Övriga intäkter	3 300,00	0,00
54 116,23		46 500,00

Kostnader

Hembygdsfilatelisten	37 238,00	36 000,00
Lagerhyra	2 000,00	2 500,00
Porto och telefon	0,00	250,00
Resor	0,00	1 500,00
Möteskostnader	4 847,00	4 000,00
Forskning	0,00	1 000,00
Kontorsmateriel	0,00	250,00
Övrigt : PG-avg.	759,00	1 000,00
44 844,00		46 500,00
Årets resultat	9 272,23	0,00

Not 1	Förutbetalda kostnader	500,00
Not 2	Förskottbetalda avgifter	16 085,00
Not 3	Kundfordringar	3 000,00

Förslag till Budget för 2020

	Budget 2020	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017
Intäkter						
Medlemsavgifter	45 000,00	48 010,00	43 500,00	46 460,00	45 000,00	50 010,00
Auktionsintäkter	500,00	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00	7 253,00
Annonsintäkter	2 000,00	3 000,00	2 300,00	3 750,00	3 000,00	6 000,00
Urvalshäften	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Räntointäkter	-500,00	-193,77	-300,00	-444,52	0,00	-288,32
Övriga intäkter	0,00	3 300,00	0,00	40,00	0,00	0,00
	47 000,00	54 116,23	46 500,00	49 805,48	49 000,00	62 974,68
Kostnader						
Hembygdsfilatelisten	35 500,00	37 238,00	36 000,00	38 450,00	38 500,00	40 096,00
Lagerhyra	2 500,00	2 000,00	2 500,00	2 000,00	2 500,00	2 000,00
Porto och telefon	250,00	0,00	250,00	0,00	250,00	0,00
Resor	1 500,00	0,00	1 500,00	1 267,00	1 500,00	0,00
Mötreskostnader	6 000,00	4 847,00	4 000,00	4 186,00	5 000,00	4 225,00
Forskring	3 000,00	0,00	1 000,00	4 000,00	7 500,00	7 500,00
Kontorsmateriel	250,00	0,00	250,00	3 620,00	250,00	0,00
Övrigt PG-avg.	1 000,00	759,00	1 000,00	763,50	1 000,00	806,00
	50 000,00	44 844,00	46 500,00	54 286,50	56 500,00	54 627,00
Arets resultat	-3 000,00	9 272,23	0,00	-4 481,02	-7 500,00	8 347,68

MOTION 1

Motion till Hembygdsfilatelisternas årsmöte 2020

Det kan kännas tryggt och bekvämt att trampa på i gamla hjulspår. Men det kan leda till en snabb undergång, se hur det gick för Facit och Kodak.

Eftersom Hembygdsfilatelisterna är en riksförening har vi medlemmar utsprida i hela vårt avlånga land. Det innebär i praktiken att ett medlemskap för de flesta bara är en prenumeration på vår tidskrift. Det är ytterst få av oss som har möjligheten att gå på våra föreningsmöten eller sammankomster vid utställningar.

När jag var redaktör funderade jag ofta på hur vi skulle kunna förbättra vårt medlemsorgan. Inte bara när det gällde frågor om layout och innehåll. Det är inte hugget i sten att vi ska ha ett medlemsblad som kommer ut fyra gånger om året.

På grund av den tekniska utvecklingen har vi idag möjligheter som våra grundare för drygt 30 år sedan inte ens kunde drömma om. Jag tänker på media som elektronisk post och hemsidor. Dessa tekniker har som alla andra både för och nackdelar.

Till fördelarna hör att man snabbt, till låg kostnad, med ringa kunskaper kan sprida information till en stor mängd mottagare. En stor nackdel är dock att denna information blir lättflyktig. Den kan vara svår att återfinna den redan efter någon månad, till skillnad mot tryckta medier där man ofta med lite möda kan hitta artiklar tryckta för över hundra år sedan.

Om man tittar på innehållet i en genomsnittlig Hembygdsfilatelist kan innehållet delas upp i två grupper. En del där informationen har ett mycket kort "häst före datum". Det är information om mötestider, nya medlemmar, användarannonser, ordföranden har ordet med mera. Den andra gruppen består av artiklar och forskningsbidrag, som kan vara aktuella i årtionden framåt.

Mitt förslag är därför att Hembygdsfilatelisten från och med årsskiftet 2020/2021 ersätts av ett elektronisk nyhetsbrev för information av kortvarigt intresse och en Årsbok för artiklar och forskningsbidrag.

Det här skulle innebära stora fördelar för redaktören. Som redaktör idag sitter man i en "rävsax". Man har en nästan färdig tidning som behöver komma ut omgående, men man väntar på information från styrelsen, som bör vara med, men av någon anledning kan ta tid att få fram.

Med en årsbok kan redaktören på "heltid" ägna sig åt denna. Då skulle någon annan i styrelsen kunna sköta de "dagliga" kontakterna med medlemmarna.

Jag är medveten om att några av våra medlemmar saknar elektronisk post, men det är en grupp som hela tiden minskar. Under en övergångstid kan man skicka en "print" av e-posten med den vanliga posten till dessa.
Stockholm 2019-09-07

Gunnar Zetterman

Redaktör emeritus.

MOTION 2

Motion till Hembygdsfilatelisternas årsmöte 2020

När vår förening bildades för drygt 30 år sedan var hembygdsfilateli ett uteda samlingsområde. Sags nog även som något suspekt i vissa kretsar. Det fann därför ett behov att skapa ett forum för vårt samlingsområde. Men idag är situationen helt annorlunda. Området är etablerat och ingår som en naturlig del av verksamheten i de flesta föreningar. Incitamenten för att bli medlem i vår förening är därför nu mycket mindre.

Vi har som de flesta andra föreningar en ogynnsam åldersfördelning, vilket medför ett allt ökande medlemstapp, trots styrelsens idoga rekryteringsförsök.

Vårt land saknar till skillnad mot många andra länder en förening för Posthistoria. Nota Bene: SSPD är ett slutet sällskap. Förutsättningarna för att starta en dylik förening bedömer jag som mycket små. Istället för att starta nya föreningar borde vi istället slå ihop ett antal.

De flesta av oss som samlar hembygd är också intresserade av posthistoria.

Mitt förslag är därför att vår förening byter namn till Riksföreningen för Hembygdsfilateli och Posthistoria. Att stad garnas ändamål ändras till:

§ 1 Ändamål

Riksföreningen för Hembygdsfilateli och Posthistoria är en ideell organisation med syfte att främja samlande och sprida kunskap, att främja forskning och utredningsverksamhet, att främja publiceringsverksamhet, att främja utställningsverksamhet, att sammanföra samlare och förmedla kontakter och att i övrigt verka för hembygdsfilateliens och posthistoriens främmande.

Som jag ser det skulle det innebära att vi fick ett minst dubbelt så stort rekryteringsunderlag. På en förening för samlare av posthistoria. Om vi fortsätter med oförändrad inriktning bedömer jag risken stor att vår förening kommer att dö sordöden på grund av vikande medlemstal.

Stockholm 2019-09-07

Gunnar Zetterman

MOTION 1

En enig styrelse föreslår årsmötet avslag.

Skäl: styrelsen anser att frågan just nu inte är aktuell då tidskriften efterfrågas av medlemmarna och vi har ett gott redaktörskap.

MOTION 2

En icke enig styrelse föreslår årsmötet att anta motionen.

Skäl: styrelsen anser att posthistoria är en integrerad del i hembygdsfilatelin och att ordet posthistoria därför också borde finnas med i föreningens namn.

Huddinge i Sörmland och Huddingby, Huddingsby, Huddungeby i Uppland

Giselher Naglitsch

Vad har man sina filatelivänner till? En positiv sida är att man alltid kan ställa frågor och få svar som för det egna samlandet vidare – på en ny kunskapsnivå. När jag ställde en fråga till Leif Bergman kontrade han med en fråga om “sitt” Huddinge i Sörmland och “mitt” Huddunge i Uppland. Poststationen Huddinge inrättades redan den 16/2 1863. Den 1/1 1876 inrättades en poststation i nordöstra Uppland med namnet Huddingby. Den tvingades snart ändra namn till Huddungeby. När skedde namnbytet, frågade Leif, jag kan inte hitta något om det i cirkulären. För mig blev det en utmaning.

Problemet

Det var ju inte ovanligt i denna hektiska tid med inrättandet av hundratals poststationer årligen, speciellt 1874 och 1875, men även 1876. Det var oftast länsstyrelserna som svarade för namnsättningen och dom hade dålig överblick om postnamnen i andra län. Det blev åtskillig direkta dubbleringar och nästan likalydande namn, som ställde till förtret med förväxlingar och felsortering. Ganska snabbt rättades sådant till. Nya namn meddelades i Generalpoststyrelsens cirkulär och nya stämplor graverades. Så fick vi dessa spännande kortvariga stämplor att söka.

Källor och referenser

Inte heller jag kunde hitta något i cirkulären om namnbytet från Huddingby till Huddungeby. Så jag vände mig till alla tänkbara källor. Erik Lindgren nämner inte Huddingby i sin skrift *Kortlivade postnamn i Uppland*. Märkligt. Yngve Nylander skriver i *Sveriges fasta postanstalter*, 1963, “Huddingsby: se Huddungeby”. Han har ingen not om namnbytet, vilket han brukar ha. Vid en titt på 1877 års postkarta hittar jag namnet Huddingsby. Nylander har tydligen inte heller hitta något beslut eller cirkulär om namnbytet. Kanske har han studerat kartan?

Nu sökte jag cirkulär om inrättandet. I de inbundna cirkulären 1875 hittade jag på sid 630 inrättandet av bl.a. Huddingsby. Samma stavning förekommer på flera ställen; inrättandet, överordnat postkontor och region samt postväxling. Det verkar som att Postverket bestämt Huddingsby som officiellt namn på poststationen. Då ställer man sig frågan om varför det står HUDDINGBY i stämpeln? Den måste vara felgraverad!

Men när skedde namnbytet? Åter till den inbundna årgången med 1876 års cirkulär. Med lite slumpmässig sökning i slutet på året hittar jag *Zontabeller till svenska paketposttaxan för Charlottenberg*, med datering: *Utgivet den 30 december 1876*. Där, på sida nummer 684, bland alla uppräknade berörda postanstalter hittar jag Huddungeby på raden under Huddinge. Taxan gäller från ingången av kommande år. Frågan är hur man skall tolka det? Jag lutar åt en antydning att namnbyte skulle ske senast per 1 januari 1877. Frågan är om det redan kunde ha skett?

Vad säger då stämpeldokumentationen? *Facit Postal* har 1877-02-17 som sista dag för Huddingby. *Upplands Poststämplar*. Lindskog och Naglitsch (på Hembygdsfilatelisternas hemsida) anger 1877-03-03. Detta bekräftas av bildbevis från Sten Lagerholm, Swestamp. Postal behöver revideras. Första kända Huddungeby anges av Postal till 1877-03-14. *Upplands Poststämplar* säger 1877-03-03. Här saknas bildunderlag för att avgöra vad som är rätt. Det skiljer bara tio dagar.

Även postvägen förvirrar

Namnförvirringen blir inte mindre av att samma poststation kallas Huddingeby i tidtabellen för den nyinrättade kättrposten mellan Heby och Åsbo (den 1/8 1879 namnändrad till Tärnsjö). Tabellen hittas i 1875 års cirkulärsamling, sid 625.

		Heby—Åsbo.					
		(Från januari månads början 1876.)					
T. F.	—	3,0	e. m.	O. L.	11,45	—	f. m.
T. F.	4,50	4,45	e. m.	O. L.	10,0	10,15	f. m.
T. F.	6,15	—	e. m.	O. L.	—	8,30	f. m.
1877	1880						

Slutsatser

Resultatet av alla dessa mödor skulle kunna sammanfattas i följande slutsatser:

- Kommunikationsföretaget Posten hade kommunikationsproblem även för 150 år sedan.
- Poststationen HUDDINGSBY inrättades den 1/1 1876.
- Den kallas så i Postverkets kungörelse om inrättandet och på postkartan 1877.
- Den fick en felstavad stämpel HUDDINGBY, med första kända avtryck 5/4 1876 och senast kända 3/3 1877.
- Namnet ändrades till HUDDUNGEBY (senast) den 1/1 1877
- Poststationen fick vänta mer än två månader på den nya stämpeln. (Det finns naturligtvis en mindre möjlighet att den gamla stämpeln låg kvar en tid och användes av misstag.)
- Efter nära 102 år och fem olika stämplars drogs posten in den 30/9 1977.

Huddingby 15/4 1876 ur Leif Bergmans samling. Huddingby 3/3 1877 ur Sten Lagerholms och Swestamps dokumentation. Huddungeby ur författarens samling.

Symtomatiskt för denna bygd, är att den enda försändelsen i min samling har anknytning till skogen: ett mottagningsbevis för aktiebrev i Skogsägarnas Cellulosa Aktiebolag.

Epilog

Den som bor i Huddungeby och i dag behöver uträtta ett postärendande måste resa en och en halv mil till Heby eller Tärnsjö. Gäller det bara att sända ett brev kan man vända sig till frimärksombudet på platsen, ICA Nära Lunda handel. Förhoppningsvis finns en brevlåda på platsen.

Lite fakta om ortens namn

En kort sammanfattning efter uppgifter på Wikipedia: Huddunge är en småort i Heby kommun och kyrkbyn i Huddunge socken, belägen ungefär 20 km sydväst om Östervåla och 15 km nordost om Heby. Huddunge by, som omtalas första gången 1326, är socknens största by. Den intresserade kan hitta en lång rad historiska namnformer.

Namnet är intressant, eftersom det förmodas vara exempel på ett H-tillägg av det slag som ofta förekommer i främst dalmål och roslagsdialekt, men idag inte förekommer i Huddungetrakten. Namnet betyder troligen byn på udden, syftande på den höjdrygg där den gamla radbyn är belägen.

Wendel - Wendelsby - Wendelsstation och Knyppplan

Giselher Naglitsch

När norra stambanan (NSB) började byggas kom militären med invändningar. Att dra banan rakt norrut från Stockholm över Uppsala och Gävle längs kusten ansågs som en säkerhetsrisk. Om ryssarna skulle anfälla Sverige över Östersjön i norr, där landet var glest befolkat, kunde de använda banan för att snabbt förflytta trupper att anfälla Stockholm i ryggen. Därför drogs NSB från Uppsala över Sala, Krylbo och Storvik öppnad i etapper, för att slutligen nå Ånge år 1881. Men behovet av tågtrafik genom norra Uppland kvarstod. Arton år efter den högtidliga invigningen av NSBs första etapp (den 20 augusti 1866) kunde det privata företaget Upsala-Gefle jernvägsaktiebolag (UGJ) öppna sin bana för trafik. Det skedde den 15 december 1874. Vid öppnandet fanns tio järnvägsstationer mellan Gävle och Uppsala, med lika många förenade poststationer. Dessa var från norr: Harnäs, Elfkarleö, Marma, Orrskog, Tierp, Tobo, Örbyhus, Vendel, Vattholma och Stora Vreta. Stationen Gamla Upsala var inte klar vid öppnandet av banan. Den kunde öppnas först den 1 februari 1875, precis en månad efter att ett 80-tal fristående poststationer hade inrättats i landskapet Uppland. Samtidigt med Upsala-Gefle jernväg öppnades en tvärbana Söderfors-Dannemora. Den kan idag upplevas som två stickspår, i väster mellan Söderfors och Orrskog, i öster mellan Örbyhus och Dannemora. På dessa korta sträckor anordnades postutväxlingen som ilgods. Mellan Orrskog och Söderfors sattes det aldrig in någon postkupé och det finns ingen (för mig) känd stämpel från järnvägsposten.

Brevkortet från Söderfors den 31/10 1879 har gått med ilgods till Orrskog, därifrån två stationer norrut med UGJ till Elfkarleö.

Järnvägen Örbyhus-Dannemora var normalspårig. Den 2 januari 1878 öppnades en förlängning till Hargshamn vid kusten. Den senare bandelen var smalspårig, vilket försvårade postföringen genom "onödiga" postväxlingar. För Örbyhus-Dannemora och banan till Harg och Hargshamn (Ö.D.H.J.) finns mycket spännande att hålla ögonen öppna efter. Det gäller naturligtvis även huvudbanan Uppsala-Gävle.

Innan seklet gick till ända inrättades ytterligare en station vid banan, Skyttorp mellan Vendelsstation och Vattholma. Med post och järnväg förenade, öppnades stationen den 1/11 1898. Dess läge är inritat på postkartan från 1893, som användes i samband med planering för ett antal omläggningar av postens verksamhet inför sekelskiftet. Här har postverkets planerare använt kartan för att skissa en rad kommande förändringar i postnätet i norra/nordöstra Uppland. Kartan finns i Postmuseums samlingar.

Ur postkarta 1893

Bland sekelskiftets postala ändringar märks även några namnändringar. Namnet *Vendelsstation* gillades inte av folket i Vendel socken. Dom hade länge krävt en ändring. Stationen var anlagd på mark tillhörande ett torp med namnet *Knyppplan* tillhörigt Örbyhus slott. Det var långt ifrån Vendels centrala delar, uppfattades bara perifert som en del av socknen. Inför det nya seklet blev de bönhörda. Stationens och postens namn ändrades till *Knyppplan*. Det framgår inte av kartan, men kan tyckas förbådas av en datering av ett brevkort från *Knipplan* 1888.

Brevkortet från *Wendelsstation* har gått till Örbyhus, en station norrut med UGJ, och därifrån som ilgods till Dannemora. Avsändarens datering av kortet kan vara ett inlägg i den debatten: "Wendel å Knipplan den 22/11 1888".

Vykort från Uppsala, befordrat fyra stationer norrut med UGJ, ankomststämplat *Knyppplan* den 8/2 1906.

Och vad hände i Vendel?

I Vendel öppnades en poststation i samband med den stora postreformen den 1 januari 1875. Den fick en normalstämpel 16 med namnet Wendel. Det är en av de svåraste Upplandsstämplarna. Efter bara ett halvt år ersattes den av en Nst 16 med namnet Wendelsby. Inför sekelskiftet byttes den ut mot en Nst 34, åter med namnet Vendel. Poststationen i Vendel försågs med landsvägspost. Den sista oktober 1966 drogs posten Vendel in för gott.

Epilog

Den som idag vill uträtta ett postärende från Vendel och Knypplan hänvisas av PostNord till postombud i Örbyhus. Månkarbo, Björklinge eller Österbybruk, alla på ett av stånd mellan 11 och 21 km.

Postväskbefordran på linjen Ängesdal-Vallenäs i Tärna kommun inom AC-län. Olov Fågrems

Västra sidan av sjön Björkvattnet saknade vägförbindelse ända fram till 1960 då vägen från Mo till Vallenäs blev klar. Fram till denna tidpunkt var det gående lösväskbefordran som gällde från poststationen i Ängesdal och till Vallenäs. I linjekortet anges "g.lvbef" som beteckning. Två dagar i veckan (tisdag och fredag) skidade eller rodde funktionären ifråga över sjön Björkvattnet med postväskan. En sträcka på 6 km enkel väg. I förfallstid tvingades man gå en längre väg runt sjön. Den längre vägen medförde att ersättningen höjdes från 5 kr till 7 kr per tur.

Linjekortet anger följande funktionärer:

- Axel Helge Stångberg
1946-11-01—1949-08-31
f. 1907-12-27
- Jonas Oskar Israelsson
1949-09-01—1949-12-31
f. 1907-01-10
- Nils Johan Olovsson
1950-01-01—1958-04-30
f. 1891-05-28
- Nils Sivert Stångberg
1958-05-01—1961-06-30
f. 1910-05-15
- Elsa Stångberg
1961-07-01—1964-07-30
f. 1914-10-26

Fom 1966-03-01 ändrades befattningen till "privat cykel" och den turen gick naturligtvis runt sjön en sträcka på 14 km enkel väg. Tre dagar i veckan. Under perioden 1966-03-01—1975-07-30 upprätthölls befattningen av Helge Åsdell f. 1920-06-12.

I sammanhanget kan också nämnas att byggandet av Gejmåns kraftstation påbörjades 1966 och den togs i drift 1970. Stationen ligger nere vid Björkvattnet 1 km söder om Vallenäs. Vattnet leds till stationen från sjön Bleriken i en 5900 m lång tillloppstunnel och fallhöjden är 250 m.

Aktuellt om SDB – Stämpeldatabasen -2020

Efter lanseringen av SDB på Stockholmia 2019 har det hänt en hel del. Vi har fått flera samlare som uppdaterar nya uppgifter och lägger in bilder på stämplat. Det har tillkommit tusentals nya stämpelbilder, framför allt på Skånedelen.

Jönköpings Posthistoriska Förening som förvaltar SDB har slutit ett avtal med Facit Förlags AB, där både SDB och Facit Postal får använda och byta information om svenska poststämplat med varann. Drygt 1/3-del av Hembygdsfilatelisternas medlemmar har nu registrerat sig för åtkomst till SDB. Har du ingen inloggning ännu - mejlar du till uppdateringar@telia.com eller hoa@aljordata.se

Vi söker efter fler länsombud som vill uppdatera i SDB. Det är ännu många län som inte har någon ansvarig för uppdatering av eller komplettering av stämpeldata. Hör av dig till någon av våra e-postadresser så kan vi prata om hur det går till att uppdatera information i SDB. Under julhelgen uppdaterades alla Postombudstämplat. På gång är Lantbrevbärrarstämplat, många av dessa LBB har förståss inte bilder ännu.

Vi kommer framöver att fortsätta med uppdatering av alla svenska poststämplat. När allt är klart

torde SDB innehålla över 100.000 unika stämpelposter. Under våren kommer ytterligare information att ges om SDB på något av Hembygdsfilatelisternas möten i Stockholm.

Hans-Ove Aldenbrink
Nils Ivar Johansson
hoa@aljordata.se
uppdateringar@telia.com

HEMBYGDSFILATELISTEN MEDLEMSÄNDRINGAR:

Kent Karlsson, Smedsgränd 2A lgh 1303, 753 20 UPPSALA, kent.karlsson@novopro.se, 070-5614670

Christer Björkmarker, cbjorkmarker@gmail.com, 0472-71661 070-6269837

Ulf Weinreder, uffe@mac.se

Per Jannert, Rapsvägen 11, 953 33 HAPARANDA, per.jannert@bdtv.com, 0922-10146 070-5925008

Dan Andersson, tomten225@gmail.com

Torgny Larsson, snakeproductions@hotmail.com

Inger Tjäder, inger.r.tjader@gmail.com, 070-8216173

Per-Johan Weidolf, 070-6478515

Heikki Virtanen, Lilla Norrgatan 4, 451 31 UDDEVALLA

Ingvar Norelius, ingvar.norelius@gmail.com

Gustaf Ankarerona, ankareronagustaf@gmail.com

Karin Svahn, Jungfrudansen 17 B lgh 1301, 171 56 SOLNA, karinsvahn88@gmail.com

Hans Gunnar Eklöf, Radhusvägen 5, 574 72 LANDSBRO

Christer Höök, Djäknevägen 7, 352 34 VAXJÖ

Lennart Kron, c/o Anders Kron, Ljuskärsvägen 66, 133 31 SALTSJÖBADEN

Falkenbergs Fil För c/o Jan Sandberg, Arvidstorpsvägen 55 lgh 1602, 311 39 FALKENBERG, 0708-824615

NYA MEDLEMMAR:

Ulrika Bengtsson, Tavastehusgatan 156, 164 79 KISTA, ulrika.bengtsson@solna.se, 0730-781427, Burträsk

Matthias Hapke, Lindenhof 2A, DE-16845 ROHRLACK TYSKLAND, matthiashapke@gmx.de

Lars Andersson, Stationstorget 2E lgh 1502, 269 43 BÅSTAD, lasselm@hotmail.com, 070-8923343, Laholms kommun Oscar Skåne + Halland

Leif Alperud, Hamptjärnsvägen 5, 922 31 VINDELN, leif.alperud@telia.com

Bengt Jernhall, Bofinkvägen 20, 792 34 MORA, bengt.jernhall@icloud.com, 070-3266225, Gotland + Dalarna stämplat m.m. samt frimärken utgivna med samband till länen

Jan-Olov Olsson, Uvelundsgatan 8 lgh 1302, 589 31 LINKÖPING, janolov_olsson@bredband.net, 073-0805107, Östergötland

Lars Johansson, Ahlbergs Gata 2, 456 60 HUNNEBOSTRAND, skotta@tele2.se, 070-5944472, P-län Posthistoria stämplat m.m.

Thomas Lave, Korngatan 2, 233 38 SVEDALA, thomas.lave143@gmail.com, 073-4201712, Moderna LBB och Postombud, Hela Sverige

Mats Back, Gruvgränd 2, 737 33 FAGERSTA, Back.mz@telia.com

Tom Rasa, Gröndalsvägen 1, 134 60 INGARÖ

Curt Berglund, Brunkebergsåsen 30 B, 192 66 SOLLENTUNA, cu.berglund@telia.com, 070-7278885, Sollentuna innefattande samhällena Rotebro, Norrviken, Häggvik, Tureberg, Edsviken, Helenelund

Staffan Lagergren, Källvägen 10 lgh 1301, 186 31 VALLENTUNA, staffanlag@tele2.se, 070-6677502, Hälsingland. Broar.

Hans Borg, Kungsvägen 6 E lgh 1301, 196 41 KUNGSANGEN

Hans G. E. Lindblom, Hasselgatan 15, 462 50 VANERSBORG, hanslindblom@telia.com 0730-649653, Ortsstämplat landskapet Västergötland, stämplat klassiskt Danmark t.o.m. 1930 och vykort Köpenhamn och Frederiksberg t.o.m. 1930

Tord Larsson, Pionjärgatan 12 lgh 1301, 703 81 ÖREBRO, tord@isonine.se, 0707-166254, Örebro.

Kent Nylén, Bäckvägen 144, 232 36 ARLOV